

Pinus nigra

Zwarte den

Pinus nigra (zwarte den) is een naaldboom met een groot natuurlijk verspreidingsgebied in Zuid- en Centraal-Europa tot Klein-Azië en Noord-Afrika. Hij groeit hier samen met bijvoorbeeld *Quercus pubescens*, *Acer opalus* en *Sorbus aria*. De soort komt voor in uiteenlopende bergachtige en droge gebieden en kent daarom meerdere ondersoorten. De zwarte den groeit hard en kan erg oud en groot worden, tot wel veertig meter bij een breedte van vijftien meter, maar wordt in cultuur vaak rond de vijftientig meter hoog. In de jeugd is de kroon regelmatig kegelvormig, maar op latere leeftijd ontwikkelt deze zich tot een brede, dichte en vaak schermvormige kroon met een krachtige stam en stevige takken.

De donkergroene naalden van de zwarte den staan in bundels van twee, zijn stevig en relatief lang. Ze zijn stijver en dikker dan bij veel andere dennen. *Pinus nigra* is eenhuizig, met mannelijke geelachtig bloemen die veel pollen produceren in het voorjaar, terwijl de vrouwelijke rode bloemen uitgroeien tot eivormige kegels, die in twee jaar rijpen en vervolgens hun zaden vrijgeven. De bast geeft de naam aan de boom en is karakteristiek donkergrijs tot zwartachtig, diep gegroefd en decoratief bij oudere bomen. Jonge twijgen zijn geelbruin, stevig en kaal, met duidelijke eindknoppen.

Pinus nigra is een zeer robuuste en breed toepasbare soort, veel gebruikt in bosbouw en zowel landschappelijke en stedelijke beplantingen. Hij groeit op alle gronden maar het best op doorlatende bodems, variërend van zandig tot stenig en van zuur tot kalkrijk. De soort is droogtetolerant, windbestendig en resistent tegen luchtvervuiling, waardoor hij geschikt is voor gebruik langs infrastructuur en in stedelijke randzones. De zwarte den preferert een standplaats in volle zon, maar beter tolerant tegen schaduw dan *Pinus sylvestris*. Door zijn sterke wortelstelsel en snelle vestiging wordt hij ook toegepast in erosiebestrijding en herbebossing.

SEIZOENSKLEUREN

BEPLANTINGSTYPES

Boomtypen: hoogstam bomen, beverde bomen, meerstammige bomen, naaldhoutgewassen, bosplantsoen

TOEPASSING

Locatie: laan, plein, park, groenstrook, daktuin, grote tuin, begraafplaats, verkeer, industrie, landschap, ecologische zone, kustgebied | **Verharding:** geen, open, dicht | **Beplantingsconcepten:** ecobeplanting, landschappelijke beplanting, stedelijke beplanting

EIGENSCHAPPEN

Kroonvorm: afgeplat rond, piramidaal | **Kroonstructuur:** gesloten | **Hoogte:** 20 - 25 m | **Breedte:** 12 - 15 m | **Winterhardheidszone:** 5B - 8B

STANDPLAATS

Wind: verdraagt wind, verdraagt zeewind | **Grondsoort:** löss, zavel, veen, zware klei, lichte klei, zand, lemige grond, alle grondsoorten | **Voedselrijkdom:** voedselarm, matig voedselrijk | **Bodemvochtigheid:** zeer droog, droog, vochtig | **Lichtbehoefte:** zon, halfschaduw | **pH-waarde:** zuur, neutraal, basisch | **Biodiversiteit:** vogels, uilen, kleine zoogdieren | **Extreme condities:** verdraagt droogte, verdraagt luchtverontreiniging, verdraagt hitte

PLANTKENMERKEN

Bloem: onopvallend, opstaand | **Bloemkleur:** geel, rood | **Bloeitijd:** mei - mei | **Bladkleur:** donkergroen | **Blad:** bladhoudend, lange naalden, blad geurend | **Vrucht:** opvallend, groot, kegel | **Vruchtkleur:** bruin | **Bastkleur:** grijszwart | **Bast:** afbladderend, diep gegroefd | **Twijgenkleur:** geelbruin | **Twijgen:** kaal, grof vertakt | **Wortelstelsel:** uitgebreid, fijne wortels, penwortel